

BOSANSKI SRBIN „ODBIO“ NAREĐENJE DA UBIJA BOŠNJAKE

Author: IWPR
ICTY

Svedok optužbe kaže kako nije mogao da poveruje vlastitim ušima kad mu je naređeno da pobije Bošnjake koji su zarobljeni nakon pada Srebrenice.

Bivši pripadnik specijalne brigade bosanskih Srba ispričao je ove sedmice na suđenju sedmorici policijskih i vojnih zvaničnika bosanskih Srba optuženih za ratne zločine počinjene u Srebrenici kako je u julu 1995. odbio da sudeluje u masovnim egzekucijama zarobljenih Bošnjaka.

Svedok PW 100, koji se na sudu pojavio uz mere zaštite lika i glasa, rekao je da je bio „šokiran“ kada je video šta se događa sa bošnjačkim muškarcima i dečacima koji su se srpskim snagama predali nakon pada Srebrenice, te da je odbio da se povinuje naredbi da i sam pogubi neke od zarobljenika.

Kazao je i da su mu nadređene starešine kasnije rekle da će, ukoliko ikada ikome bude ispričao šta je video u Srebrenici, biti uhapšen i poslat u Haški tribunal.

PW 100 je svedočio na suđenju sedmorici visokih zvaničnika vojske i vojne policije bosanskih Srba – Vujadinu Popoviću, Ljubiši Beari, Dragu Nikoliću, Ljubomiru Borovčaninu, Radivoju Miletiću, Milanu Gveru i Vinku Pandureviću.

Optuženici navodno spadaju među najodgovornije za masakr u Srebrenici, u kojem je jula 1995. – nakon što je taj istočnobosanski grad pao u ruke srpskih snaga – preko 8,000 bošnjačkih muškaraca i dečaka bilo masovno pogubljeno.

Ovosedmično se svedočenje najviše ticalo Borovčanina, koji je u vreme srebreničkog masakra obavljao dužnost zamenika komandanta Specijalne policijske brigade (SPB) bosanskih Srba, koja je navodno direktno sudelovala u masovnim pogubljenjima bošnjačkih zarobljenika.

Tužiocima tvrde da se Borovčanin, koji se tereti za saučesništvo u genocidu, u periodu od 11. do 18. jula 1995. i lično pojavljivao na područjima Bratunca, Potočara, Sandića, Kravice, Srebrenice i Zvornika, gde su jedinice pod njegovom komandom bile raspoređene.

PW 100 je ove sedmice pred sudom ispričao kako je u leto 1995., zajedno sa ostalim pripadnicima SPB-a, bio podvrgnut strogoj obuci u policijskom centru na Jahorini (pokraj Sarajeva). Rekao je da je njegov starešina bio Duško Jević.

Posvedočio je i da je tokom obuke Jević regrute uputio kako da se ponašaju u borbi i prema ratnim zarobljenicima.

„Pričao je neke kontradiktorne stvari“, tvrdi svedok. „Prvo bi nam govorio da su ratni zarobljenici zaštićeni Ženevskim konvencijama, ali bi zatim dodao da ubiti čoveka nije ništa naročito, i da svi treba nekog da ubijemo.“

Po svedokovim rečima, Jević je regrutima izdavao i uputstva kako da ubiju ratnog zarobljenika.

„Govorio bi nam da, ukoliko ratni zarobljenik već mora da bude ubijen, to treba učiniti na vojnički način, jednim metkom u glavu“, prisetio se svedok.

On je sudijama ispričao i kako je polovinom jula 1995., zajedno sa ostalim pripadnicima SPB-a sa Jahorine, dobio naređenje da ode u Potočare (nadomak Srebrenice). Njegovom je četom komandovao Mendeljev Đurić, dok je Jević bio jedan od komandantovih pomoćnika. U optužnici se navodi da su svi oni bili potčinjeni Borovčaninu.

PW 100 je posvedočio kako je mislio da je njihov zadatak da „obezbeđuju put za Potočare i štite bošnjačke civile koji su zarobljeni nakon pada enklave“. Dodao je i kako je čuo „da će neki civili autobusima biti prevezeni do Tuzle, ali da se ne očekuju nikakvi problemi“.

Svedok je sudijama rekao i kako je čuo da muškarci bivaju odvajani od žena i dece. Stigavši u Potočare, video je „mnogo žena i dece koji plaču“, pri čemu su „svi delovali veoma uplašeno“.

„Nije to bio lep prizor – nije mi se svideo“, rekao je on.

Zajedno sa svojom jedinicom, PW 100 je sutradan bio raspoređen duž puta Kravica-Konjević Polje, a naređeno im je da zarobljavaju bošnjačke muškarce i dečake koji su pristizali sa brda u nameri da se predaju srpskim snagama.

Svedok je ispričao i kako su na jednoj livadi pokraj Sandića naišli na veliku grupu Bošnjaka, koje su potom ukrcavali u autobuse, koji su ih odvozili do Konjević Polja.

Međutim, u kasno popodne ponestalo je autobusa, pa su svedok i ostali pripadnici jahorinske jedinice SPB-a upitali svoje starešine šta da rade sa preostalim zarobljenicima.

„Odgovor je glasio: otarasite ih se, pobijte ih!“, rekao je svedok.

„Nismo mogli da verujemo da su nam to rekli“, dodao je. „Mislili smo da će svi zarobljenici biti prebačeni u Tuzlu radi razmene.“

Po svedokovim rečima, naređenje za pogubljenje izdala je osoba po imenu Aleksa, s tim da ga je on sam „verovatno dobio od svojih pretpostavljenih“.

U optužnici se navodi da je „u sumrak 13. jula 1995., zamenik komandanta voda SPB-a iz Centra za obuku na Jahorini pod komandom i kontrolom Ljubomira Borovčanina naredio da se grupa od 10 do 15 bošnjačkih zatvorenika, koja je držana pod nadzorom na poljani u Sandićima, pogubi“.

U optužnici se dalje tvrdi da su ubistva počinjena „pod komandom i kontrolom Ljubomira Borovčanina“.

PW 100 je rekao da je zajedno sa još dvojicom pripadnika jedinice odbio da izvrši naređenje i ubije zarobljenike, dok je nekoliko ljudi „dobrovoljno obavilo taj posao“.

Tužilac Nelson Tejer (Nelson Thayer) želeo je da zna da li je svedok sa ostalim pripadnicima jedinice ikada razgovarao o tim pogubljenjima. A PW 100 je odgovorio da je jednog od njih pitao zbog čega je dobrovoljno pobio te ljude.

„Rekao mi je da je to osвета za to što je njegova porodica stradala“, kazao je svedok.

PW 100 je sudijama rekao kako on lično, u julu 1995., nije uhvatio, niti ubio nijednog zarobljenika.

Dodao je da mu je, nakon što se vratio u bazu na Jahorini, Jević rekao da će biti „uhapšen i poslat u Haški tribunal“ ukoliko ikada bude ikome govorio o onome što je video u Srebrenici.

PW 100 je sudu rekao i da je ubrzo nakon tih događaja zahtevao nekoliko slobodnih dana, te da je odobreno odsustvo iskoristio da dezertira iz vojske bosanskih Srba.

„Pobegao sam što sam dalje mogao“, kazao je on.

Suđenje se nastavlja sledeće sedmice.

Merdijana Sadović je voditeljica programa za Haški tribunal IWPR-a.

Focus: Medunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosanski-srbin-odbio-naredenje-da-ubija>